

Lausunto luonnoksesta Valtioneuvoston asetukseksi energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2018–2023

Energiatuki on keskeinen uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden investointeja edistävä instrumentti Suomessa, päästökaupan ulkopuolisissa toimissa. Energia- ja ilmastotavoitteiden kannalta on välttämätöntä, että energiatukea on saatavilla vähintään nykyisellä tasolla (35 miljoonaa €/vuosi). On todennäköistä, että tämäkään taso ei riitä, kun tavoitellaan EU-lainsäädännöistä johtuvia taakanjakosektorin tiukkoja 2030 tavoitteita, mikäli uusiutuvan energian kilpailukyky fossiilista energiaa vastaan ei merkittävästi parane.

Asetukseen seuraavalle viisivuotiskaudelle esitetyt muutokset keskittyvät hakumenettelyn kilpailullisuuden korostamiseen ja energiajärjestelmän tulevaisuutta edistävien ratkaisujen painottamiseen.

Pidämme hyvänä, että uudet rahoitusratkaisut – kuten joukkorahoitus ja leasing – otetaan entistäkin paremmin huomioon.

Kilpailussa päästöjen vähentämisen kustannustehokkuus ja yhdistetyn sähkön ja lämmöntuotannon säilyttäminen myös keskeisiä tavoitteita

Kannatamme periaatteena energiatukeen nyt ensimmäistä kertaa sisällytettyä kilpailullista hankkeiden vertailua keskenään. Kilpailu parantaa päästöjen vähentämisen kustannustehokkuutta - edellyttäen, että kilpailulle asetetut kriteerit ovat teknologianeutraaleja. Kriteereillä ei pidä pyrkiä jo etukäteen poimimaan tuettavia teknologioita. Luonnoksessa tavoitteeksi on asetettu: *”investointihankkeet, joilla edistetään uutta teknologiaa ja sen kaupallistamista hyödyntämistä.”* viittaamalla Energia- ja ilmastostrategiaan. Strategia kyllä mainitsee uuden energiateknologian edistämisen tärkeyden, mutta painottaa nimenomaan kärkihankerahan 2016 - 2018 tärkeyttä siihen tarkoitukseen.

Julkisen rahan käytössä kustannustehokkuus on välttämätöntä. Painotamme, että myös uuden teknologian on kilpailussa tuotettava kustannustehokkaita päästövähennyksiä - **energiatuesta ei**

saa tulla mekanismia, jolla pelkästään tuetaan uuden teknologian kaupallistamista. Energiatuen keskeisenä tavoitteena on oltava myös kustannustehokas päästöjen vähentäminen, jotta saavutetaan energia- ja ilmastostrategian sekä Pariisin sopimuksen tavoitteet.

Toinen lähivuosien haaste on kotimaisen sähköntuotantokapasiteetin riittävyys. Suomessa tulee ennen vuotta 2030 hyvin energiatehokasta yhdistetyn sähkön ja lämmöntuotannon (CHP) kapasiteettia noin 3000 MW_e teknisen käyttöiän päähän (Lähde: ÅF:n Bioenergia ry:lle laatima selvitys 2016). Energia- ja ilmastostrategiassa linjattiin, että ”edellytykset yhdistettyyn sähkön ja lämmön tuotantoon osana toimitusvarmaa, energiatehokasta ja vähäpäästöistä energiajärjestelmää” säilytetään.

Energiatuki voi tarjota yhden elementin CHP-tuotannon ylläpitämisessä. Esitämme lisäystä 10 §:iin, että mikäli hakija rakentaa lämpölaitoksen uusinvestointina, tulee höyrykattilan vesikattilan hintaan verrattava lisäkustannus olla täysimääräisesti tukikelpoista.

Kilpailullisen hakumenettelyn läpinäkyvyyden varmistamiseksi on syytä, että päätöksissä perustellaan riittävästi erityisesti tuen epäämisen perusteita. Samoin on syytä, että Tekes ja TEM julkaisevat vähintään kaksi kertaa vuodessa myönnettyt tuet ja tukien saajat.

Sujuva käsittely varmistettava

Luonnoksessa ja muistiossa ei käy ilmi, kuinka jatkuva hakumenettely ja kilpailullinen vertailu aiotaan molemmat huomioida. Painotamme, että tämä on yritysten näkökulmasta hyvin tärkeä osa järjestelmän toimivuutta.

Energiatuen jatkuva haku on ollut tärkeä piirre, sillä usein hankkeilla on kiireellinen aikataulu, joka on sidottu vuoden kiertoon tai muuten energian tarpeen alkamiseen. Erityisen merkittävää se on, koska luonnoksen mukaan hanketta ei saisi lainkaan aloittaa ennen päätöksen saamista. Aiemmin aloittaminen on ollut mahdollista hakijan omalla riskillä.

Tuen toimimiseksi tavoitteidensa mukaisesti, hakijoiden tulee voida arvioida ennakkoon, kuinka kauan päätöksen saamisessa kestää. Myönnettävien rahojen riittävyys ja hakuikkunat tulisi linkittää niin, että momentilla olevia rahoja vapautettaisiin ja myönnettäisiin **alkuvuotta painottaen**, koska hankkeiden toteutus useimmiten halutaan käynnistää ennen talven tuloa. Tämä huomioon ottaen esitämme asetuksen 12 § lisäykseksi, että **maksimiaika päätöksen antamiseksi riittävän täydellisen hakemuksen jättämisestä on enintään 2 kk.**

Asetuksessa tulisi mielestämme vielä selventää sitä, voiko toimija jättää uuden hakemuksen hankkeesta, joka täyttää hakuehdot, mutta ei ole pärjännyt syystä tai toisesta kilpailussa. Esitämme, että energiatukipäätöksessä lausutaan tällaisessa tapauksessa, että hanke on sisänsä tukikelpoinen, jolloin hakija voi uusia hakemuksen sellaisenaan tai muutettuna niin halutessaan.

Tilaosakeyhtiöiden ja yhteisyyhtiöiden tukikelpoisuus selväksi

Asetusluonnoksen 7 §:ssä säädettäisiin tuen saajista. Teksti on sama kuin voimassa olevassa asetuksessa. Siinä evätään mahdollisuus saada tukea: ”...maatiloille taikka niiden yhteyteen toteutettaville hankkeille.”

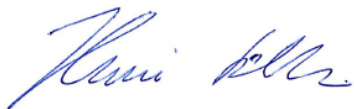
Suoraan maatilojen rajaaminen tuen ulkopuolelle on ymmärrettävää ja hyväksymme sen. Kuitenkin nytkin on ollut esimerkiksi biokaasuun liittyviä hankkeita, jotka sijoittuvat fyysisesti maatalan yhteyteen tai ovat maatilojen osaomistuksessa joko suoraan tai Osakeyhtiön/yhtiöiden kautta. Hankkeessa maatilakytkentä voi olla syötteen saatavuuden ja mädätteen käytön takia järkevintä, mutta hankkeen omistus on kuitenkin muualla.

Samoin maatalan voi omistaa Osakeyhtiö, joka toimii vain osittain maatalouden parissa ja pääosin muussa yritystoiminnassa.

Näiden tilanteiden tukikelpoisuuden selventämiseksi **esitämme, että asetukseen tehdään lisäys 7 §: ”Tuen saajalla voi kuitenkin olla maatilakytkentä omistajuuden kautta, mikäli hankkeen myynti tapahtuu pääasiassa maatalouden ulkopuolella.”**

Lisätietoja lausunnosta: toimialapäällikkö Hannes Tuohiniitty 040 1948628
hannes.tuohiniitty@bioenergia.fi

Kunnioittavasti,

Bioenergia ry
Harri Laurikka
toimitusjohtaja